

Επίσκεψη στο Μουσείο Ακρόπολης ... on-line

Διαδικτυακό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές

Α' Δημοτικού – Γ' Λυκείου

Υλικό προετοιμασίας και αξιοποίησης

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	3
Περιγραφή Προγράμματος	3
Στόχοι του προγράμματος - μουσειοπαιδαγωγικές μέθοδοι υλοποίησης	5
Οδηγίες χρήσης υλικού	6
Σύνδεση με τη διδακτέα ύλη	8
 ΠΡΙΝ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	9
Πληροφορίες.....	10
❖ <i>Η Ακρόπολη</i>	10
❖ <i>Το Μουσείο Ακρόπολης</i>	14
Εποπτικό υλικό.....	19
 ΜΕΤΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	29
Προτεινόμενες Δραστηριότητες	30
Ενδεικτική βιβλιογραφία	32

Εισαγωγή

Η οργάνωση και η προετοιμασία της σχολικής επίσκεψης και συμμετοχής σε εκπαιδευτικό πρόγραμμα που υλοποιείται εξ αποστάσεως από τους αρχαιολόγους του Τμήματος Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Μουσείου Ακρόπολης, είναι ένα σημαντικό συστατικό της επιτυχίας του προγράμματος. Εκτός από τη διαδικτυακή περιήγηση μέσα στους χώρους του Μουσείου και τη γνωριμία των μαθητών με τα αντικείμενα, την ιστορία, την τέχνη και το παρελθόν τους, κρίνεται ως μείζονος σημασίας και η δημιουργία γόνιμου εδάφους για να καλλιεργηθεί η γνώση που θα λάβουν. Σε αυτό το πλαίσιο παραθέτουμε το παρόν υλικό που θα μπορέσετε να αξιοποιήσετε στην τάξη πριν την ψηφιακή επίσκεψη στο Μουσείο και την πραγματοποίηση του προγράμματος εξ αποστάσεως, για να διευκολύνετε τη λήψη της γνώσης, αλλά και μετά την επίσκεψη.

Περιγραφή Προγράμματος

Έχετε επιλέξει το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο *‘Επίσκεψη στο Μουσείο Ακρόπολης... on-line’* που απευθύνεται σε **μαθητές Α΄ Δημοτικού - Γ΄ Λυκείου** και ουσιαστικά αφορά σε μια πρώτη ψηφιακή γνωριμία με τις συλλογές του Μουσείου όπου φιλοξενούνται μοναδικά αντικείμενα που προέρχονται αποκλειστικά από την κορυφή και τις πλαγιές του λόφου της Ακρόπολης της Αθήνας. Τα εκθέματα αυτά δεν είναι απλώς σπουδαία έργα τέχνης, αλλά και ζωντανές μαρτυρίες της ιστορίας και των ανθρώπων που διαμόρφωσαν την ταυτότητα της Ακρόπολης και της αρχαίας Αθήνας. Με στοχευμένη παρουσίαση από τους αρχαιολόγους, προσαρμοσμένη στην ανάλογη σχολική βαθμίδα, οι μαθητές εξερευνούν ψηφιακά την έκθεση του Μουσείου και ανακαλύπτουν τις κρυφές της πτυχές. Μέσα από τα εκθέματα, η μυθολογία συναντά την ιστορία, αποκαλύπτοντας συναρπαστικές ιστορίες της αρχαιότητας για τη ζωή θεών και θνητών.

Κύριος στόχος του προγράμματος είναι να έρθουν τα παιδιά σε επαφή με τον ελληνικό πολιτισμό όπως εκφράζεται μέσα από τα μνημεία της Ακρόπολης αλλά να γνωρίσουν και το ίδιο το Μουσείο ως αναπόσπαστο κομμάτι της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Η συνολική διάρκεια του προγράμματος είναι 90΄ και διαρθρώνεται ως εξής:

1. Έναρξη προγράμματος:

Πριν την ημέρα της παρουσίασης και εφόσον έχουν γίνει όλες οι διαδικασίες κράτησης του διαδικτυακού εκπαιδευτικού προγράμματος, θα λάβετε έναν σύνδεσμο σύνδεσης στην ψηφιακή πλατφόρμα google meet. Αυτό σημαίνει ότι έχετε ήδη κάποιο λογαριασμό Gmail που θα σας επιτρέψει τη σύνδεσή σας στη συγκεκριμένη πλατφόρμα¹. Την ημέρα της παρουσίασης και αφού έχετε συγκεντρώσει στην αίθουσα του σχολείου σας τους μαθητές που θα συμμετάσχουν στο πρόγραμμα συνδέστε μέσω του υπολογιστή σας και του προαναφερθέντος συνδέσμου. Στην πλατφόρμα θα αναμένει ο αρχαιολόγος του Μουσείου Ακρόπολης που θα πραγματοποιήσει το πρόγραμμα. Καλό θα είναι να υπάρχει καθαρή εικόνα και ήχος έτσι ώστε να επιτρέπεται μια κάποια διάδραση του αρχαιολόγου με τα παιδιά. Γίνεται μια πρώτη γνωριμία με τους μαθητές και δίνονται πληροφορίες για το πως θα γίνει το πρόγραμμα εξ αποστάσεως. Ουσιαστικά με τη χρήση εποπτικού υλικού και τη βοήθεια του αρχαιολόγου οι μαθητές θα περιηγηθούν ψηφιακά στους χώρους του Μουσείου Ακρόπολης και σε επιλεγμένα εκθέματα.

2. Ψηφιακή περιήγηση στο Μουσείο:

Ξεκινάμε το πρόγραμμα εξηγώντας τι είναι η Ακρόπολη και το Μουσείο Ακρόπολης. Εισερχόμαστε (μέσα από εικόνες) στον πρώτο εκθεσιακό χώρο στο ισόγειο του Μουσείου την αίθουσα των κλιτύων της Ακρόπολης και βήμα βήμα μέχρι τον τρίτο όροφο, στην αίθουσα του Παρθενώνα, ανακαλύπτουμε τη δομή και τη σημασία της έκθεσης. Οι μαθητές με συζήτηση και καθοδηγούμενες ερωτήσεις από τον αρχαιολόγο και με τη βοήθεια του εποπτικού υλικού αφουγκράζονται την ιστορία της Ακρόπολης, τις περιπέτειες των μνημείων της και τη διαχρονική της αξία, και μαθαίνουν πως το ίδιο το Μουσείο «αφηγείται» τα παραπάνω μέσω των συλλογών του και του αρχιτεκτονικού του σχεδιασμού.

¹ Σε περίπτωση που δεν διαθέτετε Gmail θα γίνουν οι απαραίτητες συνεννοήσεις κατά τη διαδικασία κράτησης.

Στόχοι του προγράμματος - μουσειοπαιδαγωγικές μέθοδοι υλοποίησης

Στόχοι

Οι μαθητές:

- Να γνωρίσουν την ιστορία της αθηναϊκής Ακρόπολης μέσα από τις συλλογές του Μουσείου.
- Να γνωρίσουν το Μουσείο και τα μουσειακά αντικείμενα:
 - να κατανοήσουν την αξία του Μουσείου και της συλλογής του μέσω της αυθεντικότητας και της υλικότητας των μουσειακών αντικειμένων.
 - να κατανοήσουν την αξία του υλικού πολιτισμού.
- Να ενισχύσουν την παρατηρητικότητά τους και την κριτική τους σκέψη, τη δημιουργικότητα και την εκφραστική τους ικανότητα.
- Να καλλιεργήσουν την αισθητική τους και τη συναισθηματική τους νοημοσύνη
- Να ψυχαγωγηθούν.

Μουσειοπαιδαγωγικές μέθοδοι

- **Αφήγηση**
- **Μαιευτική:**
 - ❖ Κατευθυνόμενη συζήτηση με ερωταποκρίσεις.
 - ❖ Παρατήρηση και εξερεύνηση αυθεντικών αρχαίων αντικειμένων και της μουσειακής έκθεσης.

Οδηγίες χρήσης υλικού

Το παρακάτω υλικό περιλαμβάνει συνοπτικές πληροφορίες για την Ακρόπολη και το Μουσείο Ακρόπολης καθώς και εποπτικό υλικό και συνδέσμους για να αποκτήσετε επιπλέον πληροφορίες αν το επιθυμείτε. Παράλληλα παραθέτουμε μια ενδεικτική βιβλιογραφία για τα προαναφερόμενα σε περίπτωση που θέλετε να ερευνήσετε περαιτέρω ή να εμπλουτίσετε τις γνώσεις σας. Σκοπός του παρόντος υλικού είναι να εξοικειωθούν οι μαθητές με τον χώρο, τον χρόνο και τη θεματική εξασφαλίζοντάς τους το απαραίτητο χρονικό διάστημα για την ωρίμανση της ιδέας της 'επίσκεψης' σε έναν χώρο πολιτισμού και κατ' επέκταση την επιθυμία για μια πιο ουσιαστική γνωριμία με αυτόν και εμπλουτισμό των γνώσεων τους. Εσείς θα επιλέξετε τους τρόπους αξιοποίησης του υλικού ανάλογα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες και τα ενδιαφέροντά των μαθητών σας. Ωστόσο, ως επιπλέον πιθανούς τρόπους διαχείρισης του υλικού θα μπορούσαμε να προτείνουμε τα εξής:

1. Διαβάστε πολύ προσεκτικά τα κείμενα και περιηγηθείτε πρώτα εσείς στα προτεινόμενα links για να σχεδιάσετε τον τρόπο επικοινωνίας της πληροφορίας στους μαθητές σας. Στόχος του προγράμματος είναι οι μαθητές να λάβουν τη γνώση για το συγκεκριμένο θέμα αλλά και να ψυχαγωγηθούν εποικοδομητικά. Παράλληλα επιθυμούμε να συμβάλλουμε στην ανάπτυξη δεξιοτήτων, όπως η παρατήρηση, η συνεργασία, ο σεβασμός στα πολιτιστικά αγαθά που αποτελούν τεκμήρια μνήμης και ιστορίας. Η ουσιαστική συμμετοχή τους, τους μετατρέπει σε σημαντικούς κοινωνούς πολιτισμού.
2. Παρακολουθήστε με τους μαθητές σας μέσα στην τάξη τα σύντομα βίντεο που προτείνονται με τους συνδέσμους. Με τον τρόπο αυτό τα παιδιά αποκτούν μια πρώτη επαφή με το Μουσείο και τις συλλογές του, και μέσα από την εξοικείωση εμπλέκονται συναισθηματικά και πνευματικά.
3. Χρησιμοποιήστε το εισαγωγικό κείμενο για την Ακρόπολη και το Μουσείο και ενθαρρύνετε τους μαθητές να αναζητήσουν περισσότερα για την ιστορία του Βράχου και τα αντικείμενα που προέρχονται από αυτόν και εκτίθενται στο Μουσείο Ακρόπολης στο διαδίκτυο ή στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ίσως με τη βοήθεια κάποιου ενήλικου συνοδού. Έτσι, θα έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν έναν μέσο οικείο γι' αυτούς, τις νέες τεχνολογίες, για να εξερευνήσουν και να γνωρίσουν το Μουσείο και τον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης πέρα από τα όρια της τάξης. Σε περίπτωση που κάποιοι μαθητές σας έχουν ήδη επισκεφθεί τόσο τον

λόφο της Ακρόπολης, όσο και το Μουσείο της Ακρόπολης καλό θα ήταν να τους ζητηθεί να επικοινωνήσουν τις εντυπώσεις τους έτσι ώστε να ανοίξει η συζήτηση πάνω στο θέμα.

4. Δοκιμάστε να εντάξετε την προετοιμασία για την ψηφιακή επίσκεψη στο Μουσείο σε κάποιο από τα μαθήματα του ωρολόγιου προγράμματός σας.
5. Παράλληλα, στο πλαίσιο σύνδεσης της μουσειακής μάθησης και εμπειρίας με το σχολείο και την εκπαιδευτική διαδικασία το εν λόγω υλικό αλλά και το ίδιο το πρόγραμμα θα μπορούσε να συνδεθεί με την ύλη συγκεκριμένων μαθημάτων (βλ. παρακάτω).

Σύνδεση με τη διδακτέα ύλη

- Εικαστικά, Α και Β Δημοτικού
- Εικαστικά, Γ΄ και Δ΄ Δημοτικού
- Ιστορία, Γ΄ Δημοτικού
- Ανθολόγιο Λογοτεχνικών Κειμένων, Γ΄ & Δ΄ Δημοτικού – ο θεός Διόνυσος
- Ιστορία, Δ΄ Δημοτικού
- Μελέτη Περιβάλλοντος, Δ΄ Δημοτικού
- Γλώσσα, Δ΄ Δημοτικού
- Ιστορία, Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού
- Εικαστικά, Ε΄ και ΣΤ΄ Δημοτικού
- Εργαστήρια Δεξιοτήτων: Ε80. «Μουσεία και Αειφόρος Ανάπτυξη»
- Αρχαία Ελληνική Ιστορία, Α΄ και Β Γυμνασίου
- Αρχαία Ελληνικά – Ηροδότου Ιστορίες, Β Γυμνασίου
- Εικαστικά, Α΄ και Β Γυμνασίου
- Αρχαία Ελληνικά: Αρχαία Ελλάδα ο Τόπος και οι άνθρωποι (Ανθολόγιο), Β΄ Γυμνασίου.
- Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Γ Γυμνασίου
- Νεοελληνική Γλώσσα, Γ Γυμνασίου
- Ιστορία, Α΄ Λυκείου
- Αρχαίοι Έλληνες Ιστοριογράφοι, Α Λυκείου
- Θουκυδίδης Περικλέους Επιτάφιος, Β΄ Λυκείου
- Φιλοσοφικός Λόγος, Γ Λυκείου Ανθρωπιστικών Σπουδών

Μουσείο Ακρόπολης
Διεύθυνση Συλλογών και Εκθέσεων
Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων

ΠΡΙΝ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Πληροφορίες

Η Ακρόπολη

Η Ακρόπολη, το άκρον της πόλης, είναι ένας χαμηλός λόφος που δεσπόζει στο κέντρο της σύγχρονης Αθήνας. Η ιστορία της χάνεται στα βάθη του χρόνου. Μπορεί για τους περισσότερους σήμερα να ταυτίζεται με τα σπουδαία οικοδομήματα του Περικλείου αρχιτεκτονικού προγράμματος των μέσων του 5^{ου} αι. π.Χ., αλλά ο

ιερός λόφος γνώρισε πολλές αλλαγές κατά τη διάρκεια των αιώνων. Στην αρχή της ιστορίας του, κατά την **Υστερη Νεολιθική Εποχή (4.000-3200π.Χ.)**, οι άνθρωποι της Αττικής επιλέγουν την κορυφή και τις πλαγιές του ως τόπο κατοικίας καθώς ο βράχος είναι ένα φυσικό οχυρό και στους πρόποδες του υπάρχουν φυσικές πηγές με πόσιμο νερό. Αργότερα, **κατά τη μυκηναϊκή εποχή (1600-1100π.Χ.)** στην κορυφή του βράχου κατασκευάζεται το ανακτορικό συγκρότημα του τοπικού ηγεμόνα με διοικητικά

κτήρια, κατοικίες των ευγενών και ιερά για τη θεά Αθηνά. Για την ενίσχυση της οχύρωσης της Ακρόπολης προστίθεται ένα ισχυρό τείχος γύρω στα μέσα του 13^{ου} αι π.Χ.

Γύρω στον **8^ο αι. π.Χ.** η Ακρόπολη μεταμορφώνεται αποκλειστικά σε ιερό χώρο με κυρίαρχη λατρεία αυτή της θεάς Αθηνάς όπως καταδεικνύουν τα λίγα κατάλοιπα των πλινθόκτιστων ναών της γεωμετρικής εποχής (1100-700 π.Χ.).

Μέσα στον **6^ο αι. π.Χ.** ο λόφος αρχίζει να αντανakλά τη σταδιακή ανάπτυξη και άνθιση της Αθήνας. Νέοι, λίθινοι μνημειακοί ναοί ανεγείρονται στη θέση των προηγούμενων και ο τόπος γεμίζει με αφιερώματα των Αθηναίων προς την αγαπημένη τους θεά.

Μια θεά – πολλές λατρείες

Η λατρεία της θεάς Αθηνάς πάνω στην Ακρόπολη δεν ήταν μία αλλά περισσότερες, καθώς η θεά είχε πολλές υποστάσεις. Έτσι, σε κάθε εποχή υπήρχαν περισσότεροι από ένας ναοί και βωμοί γι' αυτήν. Οι δύο βασικές λατρείες της ήταν αυτές της Αθηνάς Πολιάδας - προστάτριας της πόλης- που τοποθετείται στη βόρεια πλευρά του λόφου και της Αθηνάς Παρθένου ή Προμάχου -πολεμική Αθηνά- που βρίσκεται στη νότια πλευρά. Λατρευόταν επίσης ως Αθηνά Νίκη, Αθηνά Εργάνη, Αθηνά Υγεία κ.ά.

Άλλες λατρείες στην Ακρόπολη
Εκτός από την Αθηνά στην Ακρόπολη λατρεύονταν κι άλλες θεότητες τόσο πάνω στον Βράχο όσο και στις πλαγιές. Μερικές από αυτές ήταν η Άρτεμις Βραυρωνία, η Αφροδίτη, ο Δίας, ο Ποσειδώνας, ο Πάνας, ο Απόλλωνας κ.ά.

<https://www.theacropolismuseum.gr/node/25145>

<https://www.theacropolismuseum.gr/i-aithoysa-ton-klityon-tis-akropolis/ta-iera>

Για την περσική καταστροφή

<https://www.theacropolismuseum.gr/polymesikes-efarmoges/oi-perses-katastrefoyn-tin-akropoli-tis-athinas-480-ph-binteo>

Περισσότερα για τους ναούς της κλασικής εποχής

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiako-horo-i-aithoysa-toy-parthenona>

<https://www.theacropolismuseum.gr/athina-parthenos-oi-epigrafes>

<https://www.theacropolismuseum.gr/o-naos-tis-athinas-nikis>

<https://www.theacropolismuseum.gr/erehtheio>

Η αυγή του **5^{ου} αι. π.Χ.** βρίσκει τους Αθηναίους αντιμέτωπους με τον μεγαλύτερο στρατό της εποχής, αυτόν της Περσικής αυτοκρατορίας. Αμέσως μετά την νίκη τους στη μάχη του Μαραθώνα, οι Αθηναίοι ξεκινούν την ανέγερση ενός νέου ναού για την θεά Πρόμαχο ή Παρθένο στη θέση του προηγούμενου του **6^{ου} αι. π.Χ.**, ώστε να ευχαριστήσουν τη θεά για τη βοήθεια που τους προσέφερε στη μάχη.

Δέκα χρόνια αργότερα, το **480 π.Χ.**, ο ημιτελής αυτός ναός όπως και ολόκληρη η αρχαϊκή Ακρόπολη καταστρέφεται από τους Πέρσες όταν καταφτάνουν για δεύτερη φορά εναντίον των ελληνικών πόλεων-κρατών. Παρά την καταστροφή της Ακρόπολης οι περσικοί πόλεμοι αποτελούν την καμπή εκείνη της ιστορίας που μετέτρεψε την Αθήνα σε ηγέτιδα δύναμη του Αιγαίου και της δηλιακής συμμαχίας. Έτσι, **33 χρόνια μετά** οι Αθηναίοι υπό την ηγεσία του Περικλή ξεκινούν την οικοδόμηση νέων και πιο μεγαλόπρεπων ναών που θα αντικαταστήσουν τους κατεστραμμένους αρχαϊκούς αλλά και θα προβάλλουν παντού το μεγαλείο και τη δύναμη της Αθηναϊκής δημοκρατίας. Σπουδαίοι ναοί όπως ο Παρθενώνας, το Ερέχθειο, ο Ναός της Αθηνάς Νίκης κατασκευάζονται στο β' μισό του **5^{ου} αι. π.Χ.**

Οι κάτοικοι της Αθήνας ανεβαίνουν στην Ακρόπολη για να πάρουν μέρος στις μεγάλες γιορτές προς τιμή της θεάς Αθηνάς αλλά και να της προσφέρουν δώρα, άλλοτε μικρά από φθηνά υλικά και άλλοτε πανάκριβα όπως τα μαρμάρινα αγάλματα. Σκοπός τους είναι είτε να την παρακαλέσουν να σταθεί δίπλα τους σε δύσκολες στιγμές, είτε να την ευχαριστήσουν για τη βοήθεια που τους έδωσε όταν τη ζήτησαν.

Εκτός από τα μεγάλα ιερά της Αθηνάς πάνω στην Ακρόπολη ιδρύονται, ανάμεσα σε άλλα στη νότια πλαγιά, και δύο πολύ

σημαντικά ιερά για τους Αθηναίους που προορίζονται για άλλους θεούς. Πρόκειται για το ιερό του Ασκληπιού, που λειτουργεί και ως θεραπευτήριο, και για το ιερό και το θέατρο του Διονύσου, όπου διαδραματίζονται οι δραματικοί αγώνες κατά τη διάρκεια των μεγάλων Διονυσίων.

Μετά την εποχή του Περικλή η Ακρόπολη παραμένει το σημαντικότερο ιερό της πόλης πάντα αφιερωμένο στη θεά Αθηνά, μέχρι την επικράτηση του χριστιανισμού. Στις **αρχές του 6^{ου} αι. μ.Χ.** ο Παρθενώνας μετατρέπεται σε εκκλησία. Οι περιπέτειες της Ακρόπολης συνεχίζονται όταν τον **13^ο αι.** μετά τη τέταρτη Σταυροφορία οι Φράγκοι καταλαμβάνουν την Αθήνα, μετατρέπουν τον Παρθενώνα σε καθολική εκκλησία και προσαρμόζουν τα υπόλοιπα κτήρια σε παλάτια. Κατά την Οθωμανική κυριαρχία (**1456-1833**) στην Ακρόπολη εγκαθίσταται η Οθωμανική φρουρά και ο Παρθενώνας μετατρέπεται σε τζαμί.

Το **1687** αποτέλεσε μια καθοριστική στιγμή για την αλλαγή της όψης του βράχου της Ακρόπολης. Την περίοδο του Βενετοτουρκικού πολέμου ο στρατός των Βενετών με στρατηγό τον Μοροζίνι πολιορκεί την Ακρόπολη. Κατά τη διάρκεια της πολιορκίας οι Βενετοί στρέφουν τα κανόνια τους προς τον Παρθενώνα και τον

βομβαρδίζουν. Καθώς οι Οθωμανοί είχαν αποθηκεύσει το μπαρούτι τους μέσα στον ναό, το πλήγμα που επιφέρουν οι κανονιοβολισμοί του Μοροζίνι είναι μοιραίο! Όταν η εκρηκτική ύλη σκάει καταστρέφεται το μεγαλύτερο μέρος του ναού. Οι Βενετοί καταφέρνουν να επικρατήσουν για ένα χρόνο στην Αθήνα κι έπειτα η πόλη και η Ακρόπολη ανακαταλαμβάνεται από τους Οθωμανούς.

Εκείνη την εποχή ξεκινά και η απομάκρυνση τμημάτων της διακόσμησης του Παρθενώνα σε χώρες της Ευρώπης. Μετά την έκρηξη, πολλά θραύσματα από τον

Περισσότερα για την ιστορία της Ακρόπολης και των μνημείων της :

<https://www.theacropolismuseum.gr/polyesikes-efarmoges/hronologio-diadrastiki-efarmogi>

<https://www.acropolismuseumkids.gr/video/8-mia-parakseni-volta-stin-akropoli.html>

http://odysseus.culture.gr/h/3/gh351.jsp?obj_id=2384

Παρθενώνα διασκορπίζονται πάνω και γύρω από τον βράχο δίνοντας τη δυνατότητα στους μισθοφόρους του Μοροζίνι να συλλέξουν τμήματα αρχαίων γλυπτών και να τα μεταφέρουν στις

Για τις περιπτώσεις του
Παρθενώνα

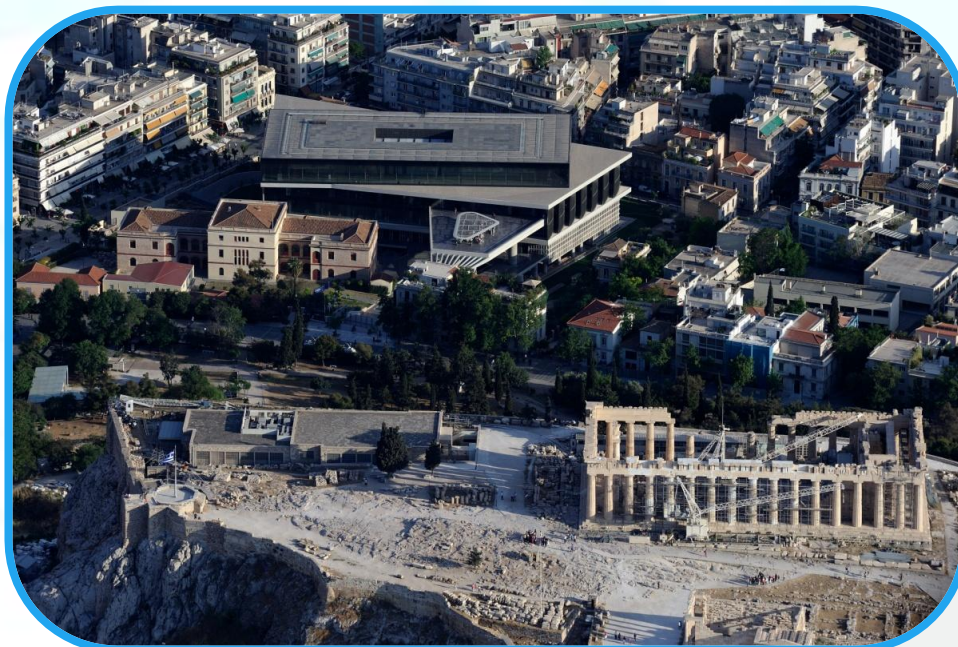
<https://www.theacropolismuseum.gr/node/25141>

ιδιωτικές τους συλλογές σε διάφορα σημεία της Ευρώπης. Η απόσπαση αρχαιοτήτων από την Ακρόπολη συνεχίζεται και τους επόμενους αιώνες με αποκορύφωμα τη βίαιη απομάκρυνση του μισού σωζόμενου γλυπτού διακόσμου του Παρθενώνα από το συνεργείο του Thomas Bruce, Λόρδου του Έλγιν στις **αρχές του 19ου αιώνα**.

Σήμερα η Ακρόπολη αποτελεί παγκόσμιο μνημείο πολιτισμικής κληρονομιάς αναγνωρισμένο από την Unesco. Τα μνημεία της συντηρούνται και αναστηλώνονται με βάση τις συστηματικές μελέτες που γίνονται από αρχαιολόγους, αρχιτέκτονες και συντηρητές και με τη χρήση των κατάλληλων υλικών που προασπίζουν τη διατήρηση και ανάδειξη τους.

Το Μουσείο Ακρόπολης

Το Μουσείο Ακρόπολης άνοιξε τις πύλες του για το κοινό το καλοκαίρι του **2009**. Πρόκειται για ένα αρχαιολογικό μουσείο με θεματικό χαρακτήρα, δηλαδή όλες οι συλλογές του προέρχονται από έναν μόνο χώρο: την αθηναϊκή Ακρόπολη και τις πλαγιές της. Αντικατέστησε το παλιό μουσείο, που θεμελιώθηκε στον Ιερό Βράχο το **1865**, το οποίο δεν μπορούσε να ανταποκριθεί εκθεσιακά στον όγκο των ευρημάτων από τις ανασκαφές του **19^{ου} αι.** στην Ακρόπολη, στο πλήθος των αρχιτεκτονικών

γλυπτών που απομακρύνθηκαν από τα αρχαία μνημεία για να προστατευτούν από την ατμοσφαιρική ρύπανση, αλλά και στον διαρκώς αυξανόμενο αριθμό επισκεπτών.

Το αρχιτεκτονικό σχέδιο του νέου κτηρίου βασίστηκε στη μελέτη των Bernard Tschumi και Μιχάλη Φωτιάδη που κέρδισαν τον τέταρτο σε σειρά αρχιτεκτονικό διαγωνισμό που πραγματοποιήθηκε το **2000**. Η επιλογή της θέσης αλλά και ο σχεδιασμός του κτηρίου υπαγορεύτηκαν από την ανάγκη οπτικής επαφής με τον αρχαιολογικό χώρο της Ακρόπολης που βρίσκεται σε απόσταση μόλις 300 μέτρων, την ανάγκη

Περισσότερα για το Μουσείο Ακρόπολης:

<https://www.theacropolismuseum.gr/i-istoria-toy-moyseiou>

<https://www.theacropolismuseum.gr/ktirio-toy-moyseiou>

<https://www.theacropolismuseum.gr/eikoniki-periigisi-sto-moyseio-akropolis>

πλήρους ανάπτυξης των αρχιτεκτονικών γλυπτών, κυρίως του Παρθενώνα αλλά και την ανάγκη διατήρησης και ενσωμάτωσης στην αρχιτεκτονική του κτηρίου του τμήματος της αρχαίας πόλης που αποκαλύφθηκε στον χώρο κατασκευής του.

Οι εκθεσιακοί χώροι αναπτύσσονται σε τρεις ορόφους του Μουσείου, ενώ ένας ακόμη απλώνεται στη βάση του:

1. πρώτος εκθεσιακός χώρος

Ο πρώτος εκθεσιακός χώρος του Μουσείου βρίσκεται στο ισόγειο και περιλαμβάνει ευρήματα από τις πλαγιές (κλιτύες) της Ακρόπολης. Το δάπεδο της αίθουσας είναι γυάλινο και επιτρέπει τη θέαση της αρχαίας γειτονιάς στη βάση του Μουσείου ενώ η ανηφορική του κλίση παραπέμπει στην ανάβαση στον βράχο της Ακρόπολης.

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiakoi-horoi/i-aithoysa-ton-klityon-tis-akropolis>

<https://www.theacropolismuseum.gr/polymesa/eikoniki-periigisi-stin-aithoysa-ton-klityon-tis-akropolis>

2. δεύτερος εκθεσιακός χώρος

Ο δεύτερος εκθεσιακός χώρος βρίσκεται στον πρώτο όροφο όπου επισκέπτης παρακολουθεί σε κυκλική πορεία, την ιστορία της κορυφής της Ακρόπολης από το 1400 π.Χ. έως τον 7^ο αι μ.Χ. Στην κορυφή του κλιμακοστασίου που οδηγεί στον όροφο δεσπόζουν τα γλυπτά του Εκατομπέδου, του πρώτου μνημειακού ναού που οικοδομήθηκε στην Ακρόπολη, το 566 π.Χ.

Ωστόσο η περιήγηση ξεκινά από τα αριστερά των γλυπτών, όπου μέσα σε προθήκες παρουσιάζονται αντικείμενα που συνδέονται με το απώτερο παρελθόν της Ακρόπολης.

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiakoi-horoi/i-akropoli-stis-arhes-tis-istorias-tis>

Στην νότια πλευρά του ορόφου ανοίγεται η **αίθουσα της αρχαϊκής Ακρόπολης**. Πρόκειται για μια ευρύχωρη ολόφωτη αίθουσα, όπου εκτίθενται αρχιτεκτονικά γλυπτά και αφιερώματα από την Ακρόπολη του 6^{ου} και των αρχών του 5^{ου} αι. π.Χ. Το φυσικό φως που εισέρχεται από τα μεγάλα υαλοστάσια και τους φεγγίτες της οροφής δημιουργεί την αίσθηση του υπαίθριου χώρου και παραπέμπει στους εξωτερικούς χώρους του ιερού της Ακρόπολης, όπου ήταν στημένα τα γλυπτά στην αρχαιότητα.

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiakoi-horoi/i-aithoysa-tis-arhaikis-akropolis>

Στη δυτική πλευρά του πρώτου ορόφου παρουσιάζονται αρχιτεκτονικά γλυπτά και μέλη από μνημεία που συμπεριλαμβάνονται στο οικοδομικό πρόγραμμα που σχεδίασε ο Περικλής τον 5^ο αι. π.Χ. για την Ακρόπολη, δηλαδή από τα **Προπύλαια**, τη μνημειακή είσοδο στην Ακρόπολη, τον **ναό της Αθηνάς Νίκης** και το **Ερέχθειο**.

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiakoi-horoi/ta-alla-mnimeia-toy-programmatos-toy-perikli>

Συνεχίζοντας στη βόρεια πλευρά του ίδιου ορόφου ο επισκέπτης μέσα από αφιερώματα, αναθηματικές βάσεις, μαρμάρινα πορτρέτα και επιγραφές παρακολουθεί την ιστορική διαδρομή της Ακρόπολης από τον 5ο αι. π.Χ. έως και το τέλος της αρχαιότητας.

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiakoi-horoi/apo-ton-5o-ai-ph-mehri-telos-tis-arhaiotitas>

3. τρίτος εκθεσιακός χώρος

Περνώντας από τον δεύτερο όροφο που φιλοξενεί χώρους αναψυχής και άλλες υπηρεσίες, ο επισκέπτης φτάνει στον τρίτο όροφο του Μουσείου, τον τρίτο εκθεσιακό χώρο, ο οποίος έχει διαμορφωθεί ειδικά για να υποδεχθεί τα γλυπτά του Παρθενώνα. Το **αίθριο** και η **Αίθουσα του Παρθενώνα** ακολουθούν τον προσανατολισμό και τις διαστάσεις του ίδιου του ναού. Στους εξωτερικούς τοίχους του κεντρικού κτιστού

πυρήνα έχουν ενσωματωθεί οι ανάγλυφοι λίθοι της ζωφόρου, στη ίδια θέση με αυτή που είχαν στο μνημείο αλλά σε χαμηλότερο ύψος για καλύτερη θέαση. Ανάμεσα στις μεταλλικές κολώνες της αίθουσας, που έχουν τον αριθμό των κιόνων του Παρθενώνα, είναι αναρτημένες, ανά ζεύγη, οι μετόπες, ενώ οι μορφές των δύο αετωμάτων, τοποθετημένες σε βάθρα σε αντίστοιχες πλευρές με εκείνες του ναού, είναι ορατές από όλες τις πλευρές. Η έκθεση συνδυάζει τα αυθεντικά μαρμάρινα γλυπτά με τα γύψινα αντίγραφα αυτών που βρίσκονται στο Βρετανικό Μουσείο ή σε άλλα μουσεία του εξωτερικού. Το **υαλοστάσιο** που περιβάλλει την Αίθουσα εξασφαλίζει φυσικό φωτισμό και άμεση οπτική επαφή των γλυπτών με το μνημείο από το οποίο προέρχονται αλλά και τη σύγχρονη πόλη, μέρος της οποίας είναι το Μουσείο Ακρόπολης.

<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiakoi-horoi/i-aithoysa-toy-parthenona>

<https://www.theacropolismuseum.gr/polymesa/eikoniki-periigisi-stin-aithoysa-toy-parthenona>

4. τέταρτος εκθεσιακός χώρος

Στη βάση του Μουσείου εκτείνονται τα ερείπια της αρχαίας αθηναϊκής συνοικίας που έφερε στο φως η **αρχαιολογική ανασκαφή** που προηγήθηκε της κατασκευής του.

Η ανασκαφή, που άνοιξε στο κοινό τον Ιούνιο του 2019, προσφέρει στους επισκέπτες τη δυνατότητα να γνωρίσουν από κοντά μία γειτονιά

που φιλοξένησε τη ζωή και τις δραστηριότητες του ανθρώπου από την 4η χιλιετία π.Χ. έως και τον 12ο αι. μ.Χ. Δρόμοι, σπίτια, λουτρά, εργαστήρια και τάφοι συνθέτουν μια περίπλοκη εικόνα αρχαιολογικών καταλοίπων, με καλύτερα διατηρημένα αυτά της ύστερης αρχαιότητας.

Η εμπειρία του επισκέπτη ολοκληρώνεται στο μικρό **«Μουσείο της Ανασκαφής»**, που εγκαινιάστηκε τον Ιούνιο του 2024. Οργανωμένο στις νότιες παρυφές της ανασκαφής, παρουσιάζει μέρος των αντικειμένων που άφησαν πίσω τους οι άνθρωποι που γεννήθηκαν, έζησαν, εργάστηκαν και δημιούργησαν στη γωνιά αυτή της αρχαίας Αθήνας.

Περισσότερα για την ανασκαφή του Μουσείου Ακρόπολης:

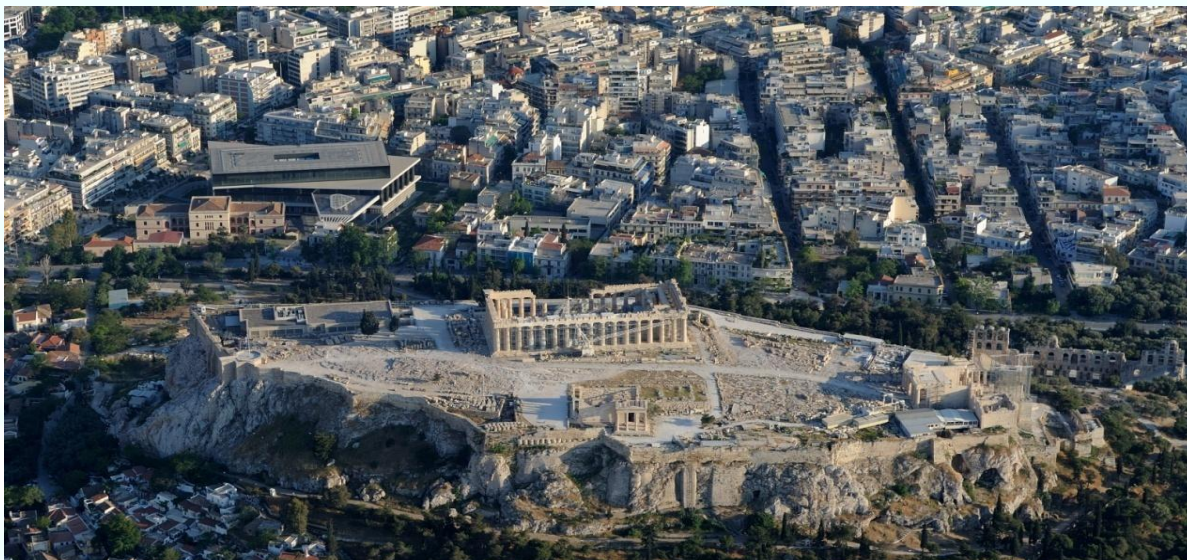
<https://www.theacropolismuseum.gr/ekthesiakoi-horoi/i-arhaiologiki-anaskafi>

<https://www.theacropolismuseum.gr/node/25147>

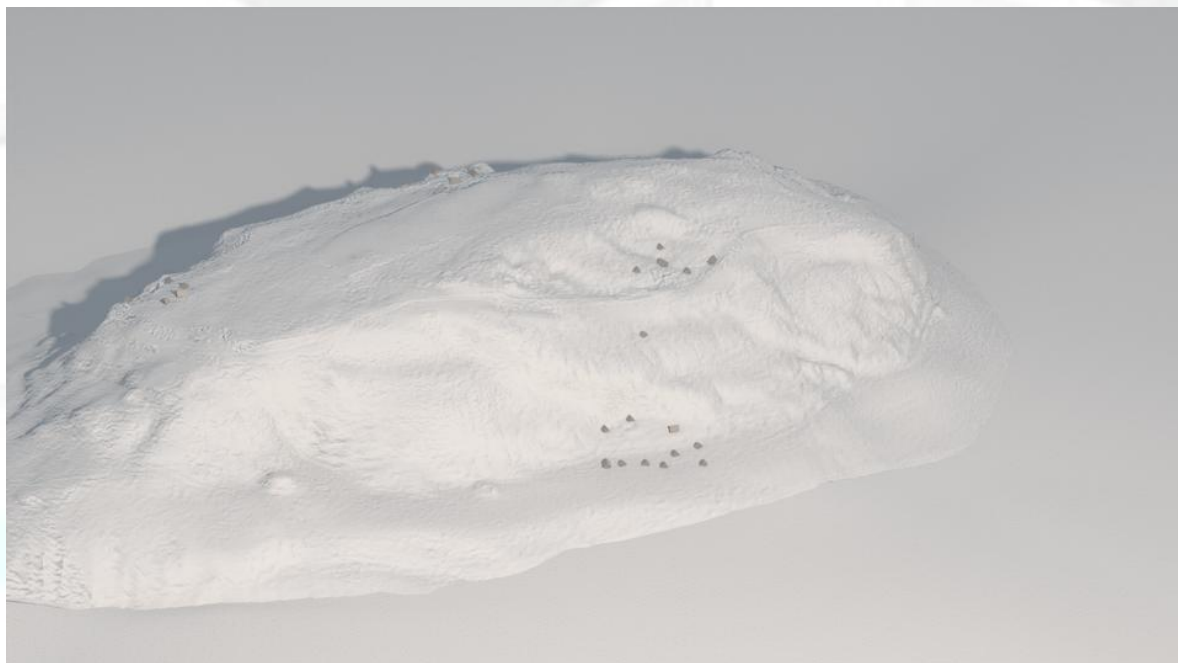
<https://www.theacropolismuseum.gr/node/25146>

Εποπτικό υλικό

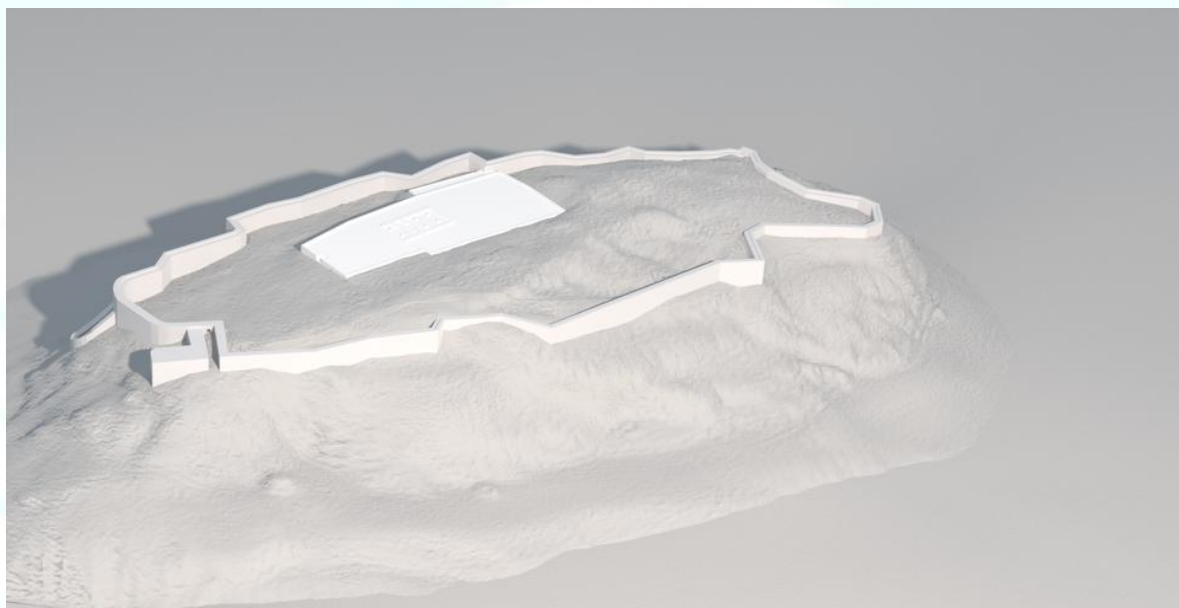

Η Ακρόπολη και το Μουσείο Ακρόπολης

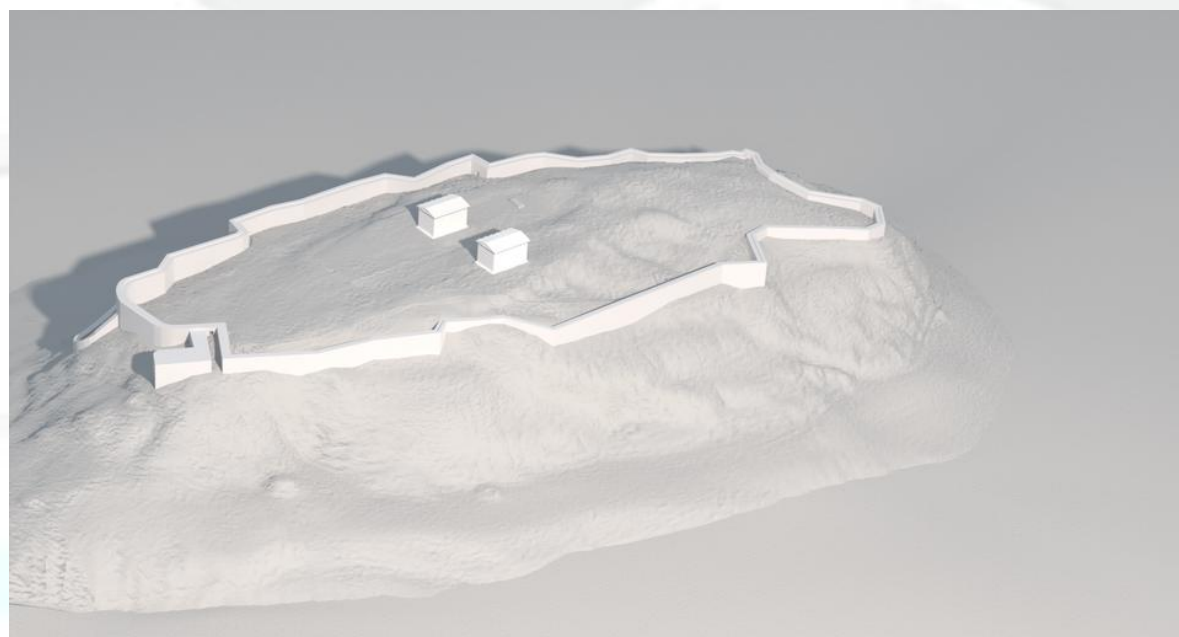
Ψηφιακή αναπαράσταση της Νεολιθικής Ακρόπολης (4000-3200 π.Χ.)

<https://xronologio.theacropolismuseum.gr/el/-3551/-3548>

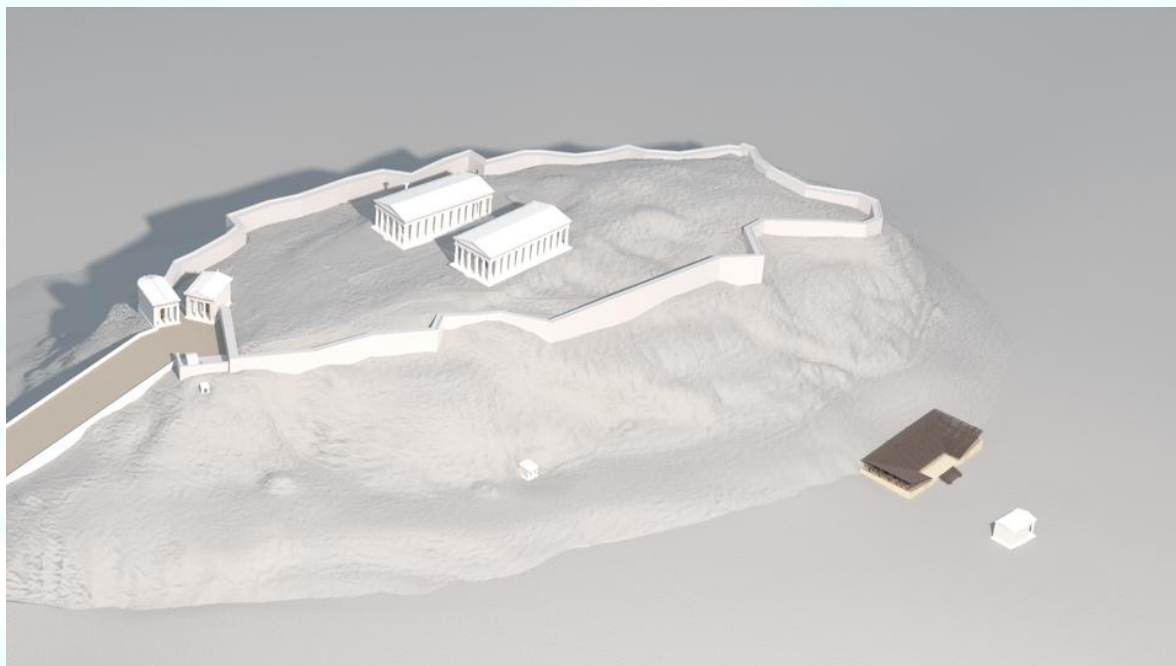
Ψηφιακή αναπαράσταση της Μυκηναϊκής Ακρόπολης (περίπου 13^{ος} αιώνας π.Χ.)

<https://xronologio.theacropolismuseum.gr/el/-1278/-1253>

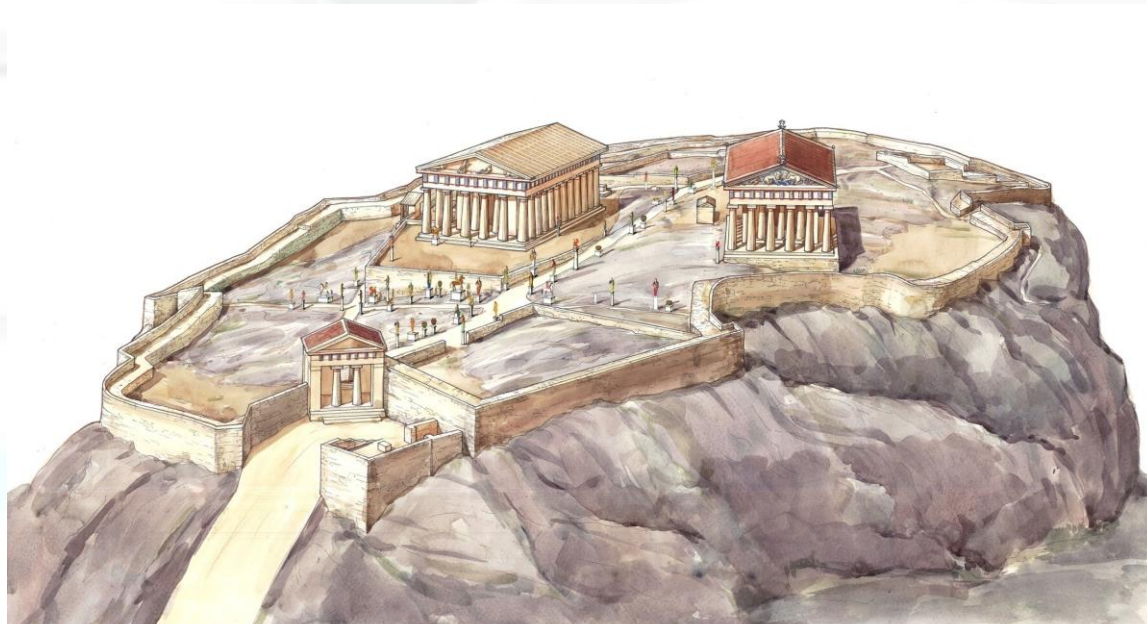
Ψηφιακή αναπαράσταση της Γεωμετρικής Ακρόπολης (8^{ος} αιώνας π.Χ.)

<https://xronologio.theacropolismuseum.gr/el/-753/-747>

Ψηφιακή αναπαράσταση της Αρχαϊκής Ακρόπολης (6^{ος} αιώνας π.Χ.)

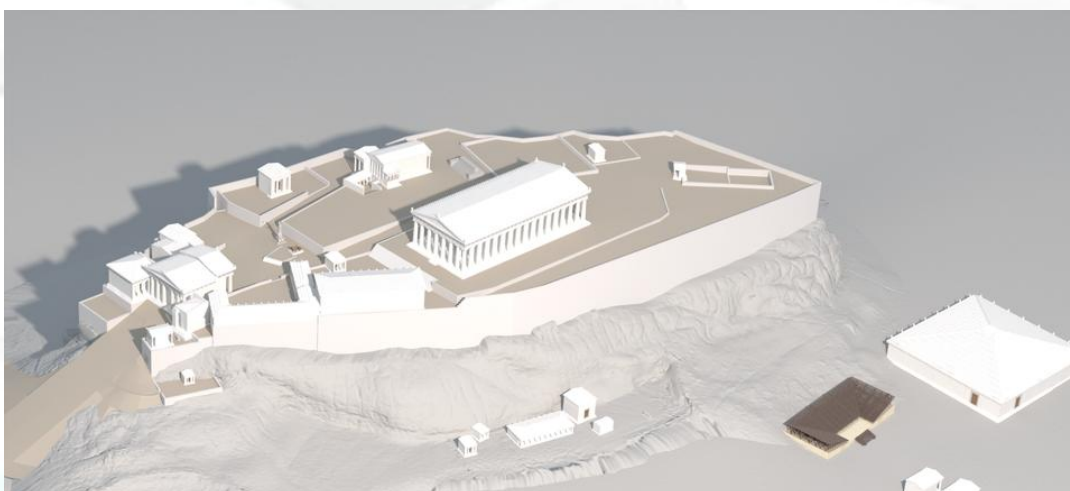
<https://xronologio.theacropolismuseum.gr/el/-573/-569>

Σχεδιαστική αναπαράσταση της Αρχαϊκής Ακρόπολης με τα αναθήματα στο υπαίθριο χώρο της (6^{ος} αιώνας π.Χ.)

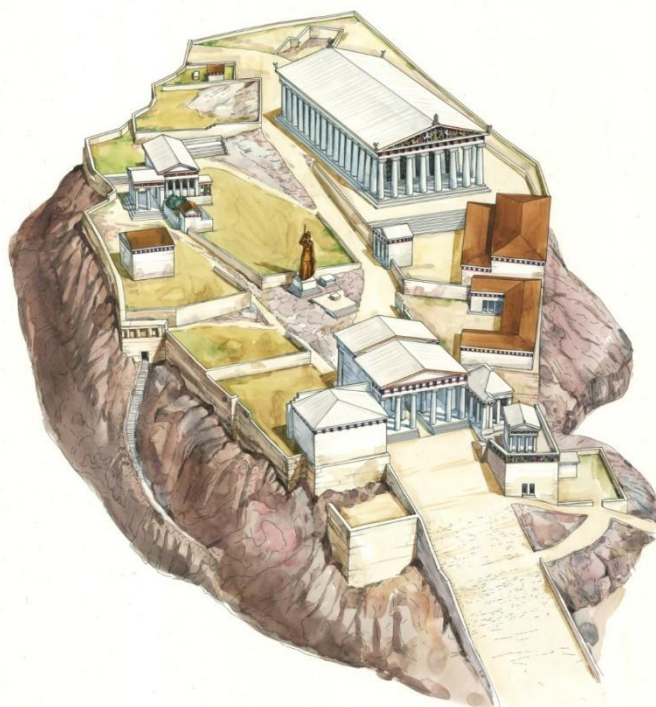

Η αίθουσα της Αρχαϊκής Ακρόπολης στο Μουσείο Ακρόπολης

Ψηφιακή αναπαράσταση της Κλασικής Ακρόπολης (5^{ος} αιώνας π.Χ.)

<https://xronologio.theacropolismuseum.gr/el/-451/-448>

Σχεδιαστική αναπαράσταση της κλασικής Ακρόπολης
(5^{ος} αιώνας π.Χ., Α. Νίκας)

Η αίθουσα του Παρθενώνα και στο βάθος η Ακρόπολη

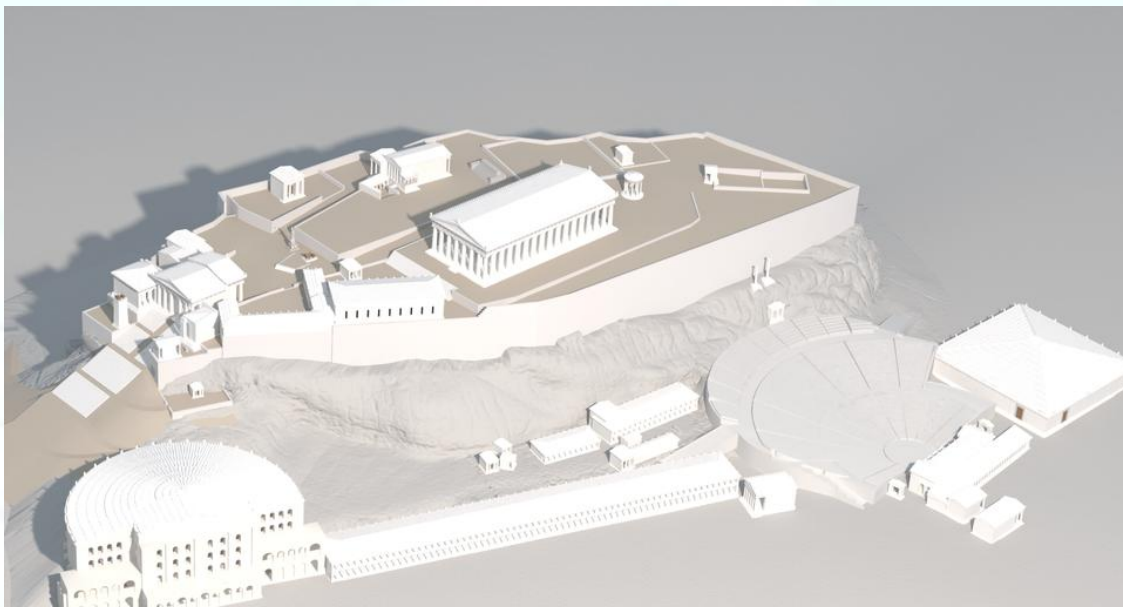
Σχεδιαστική αναπαράσταση της πομπής των Παναθηναίων (Α. Νίκας)

Τμήμα του γλυπτού διακόσμου του Παρθενώνα στην αίθουσα του Παρθενώνα
στο Μουσείο Ακρόπολης

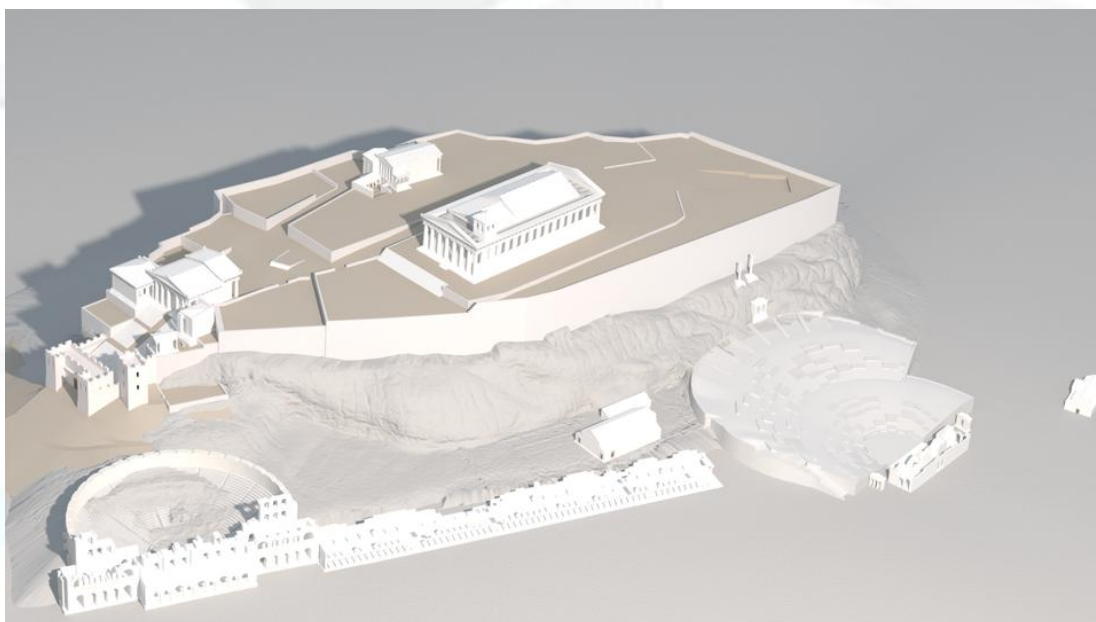

Σχεδιαστική αναπαράσταση του χρυσελεφάντινου
αγάλματος της θεάς Αθηνάς Παρθένου (Α. Νίκας)

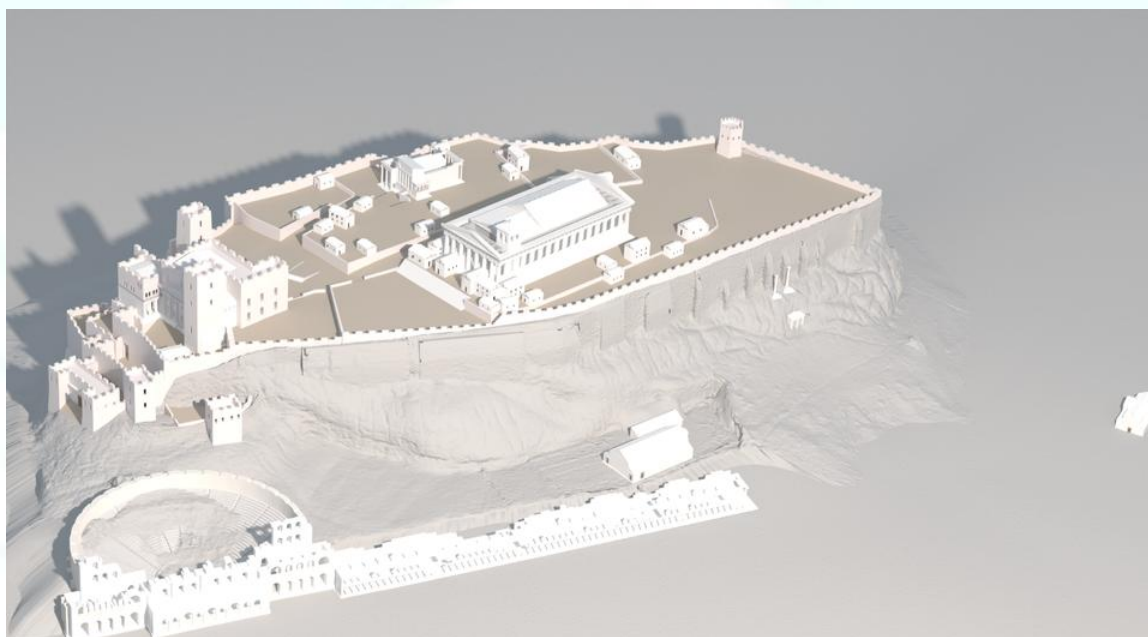
Ψηφιακή αναπαράσταση της Ρωμαϊκής Ακρόπολης (1^{ος} π.Χ. - 2^{ος} μ.Χ.)

<https://xronologio.theacropolismuseum.gr/el/2/90>

Ψηφιακή αναπαράσταση της Βυζαντινής Ακρόπολης (6^{ος} αιώνας μ.Χ.)

<https://xronologio.theacropolismuseum.gr/el/580/1204>

Ψηφιακή αναπαράσταση της Ακρόπολης κατά τη διάρκεια της Φραγκοκρατίας (13^{ος} αιώνας)
<https://xronologio.theacropolismuseum.gr/el/1204/1456>

Ψηφιακή αναπαράσταση της Ακρόπολης στα Οθωμανικά χρόνια (1456-1687)
<https://xronologio.theacropolismuseum.gr/el/1455/1460/5e9c4838d131c90a4718d810>

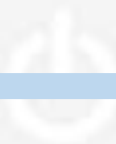

Ψηφιακή αναπαράσταση της Ακρόπολης στα Οθωμανικά χρόνια (1687-1833)

<https://xronologio.theacropolismuseum.gr/el/1686/1689/5d973e64d131c90a4718d75c>

ΜΕΤΑ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Προτεινόμενες Δραστηριότητες

Η ενασχόληση της σχολικής ομάδας με τη μουσειακή εκπαιδευτική δράση μετά το τέλος της ψηφιακής επίσκεψης στο Μουσείο βοηθά να μετατραπεί η μάθηση από νοητική διαδικασία σε ζωντανό βίωμα. Παράλληλα προσφέρει ένα διάλειμμα από την τυπική εκπαίδευση, εγείροντας το ενδιαφέρον των παιδιών και ανοίγει νέους ορίζοντες. Έτσι, ολοκληρώνεται ουσιαστικότερα η μουσειακή εμπειρία και η συμμετοχή στο εκάστοτε εκπαιδευτικό πρόγραμμα.

Μετά το πρόγραμμα λοιπόν μπορείτε να επιλέξετε να υλοποιήσετε μέσα στην τάξη κάποιες από τις παρακάτω δράσεις ή οτιδήποτε άλλο θεωρείτε εσείς ότι θα ταίριαζε στην ομάδα των μαθητών σας.

- 1. Φτιάχνω το δικό μου μουσείο (Δημοτικό):** ο εκπαιδευτικός δημιουργεί σε χαρτί ένα μουσειακό περιβάλλον και η τάξη ως ομάδα αποφασίζει τι εκθέματα θα έχει. Τα παιδιά είτε ζωγραφίζουν από ένα έκθεμα, το αγαπημένο τους, είτε επιλέγουν από την ιστοσελίδα του Μουσείου Ακρόπολης με τη βοήθεια του εκπαιδευτικού και εκτυπώνουν τη φωτογραφία. Στη συνέχεια αποφασίζεται από κοινού η θέση των αντικειμένων και τα παιδιά κολλούν τις φωτογραφίες πάνω στο χαρτί. Παράλληλα ο εκπαιδευτικός ζητά από τα παιδιά να φανταστούν μια ιστορία για το έκθεμα που έχουν επιλέξει και να την παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους.
- 2. Δημιουργία ψηφιακής ξενάγησης (Γυμνάσιο):** Οι μαθητές επιλέγουν τα αγαπημένα τους εκθέματα του Μουσείου Ακρόπολης και δημιουργούν μια ψηφιακή ξενάγηση. Αντλούν πληροφορίες από την ιστοσελίδα του Μουσείου Ακρόπολης (<https://www.theacropolismuseum.gr/>) για τα αντικείμενα που επέλεξαν για την έκθεσή τους (<https://www.theacropolismuseum.gr/exereynisi-syllogon>) και δημιουργούν ένα μικρό σενάριο ξενάγησης. Στη συνέχεια είτε το ηχογραφούν σε μορφή podcast είτε το βιντεοσκοπούν.
- 3. Η τάξη μας γίνεται το Μουσείο της γειτονιάς (Λύκειο):** παροτρύνετε τους μαθητές να φωτογραφίσουν μνημεία, αγάλματα, παραδοσιακά κτίρια, εκκλησίες και ό,τι άλλο τους κινεί το ενδιαφέρον από τη γειτονιά τους και θεωρούν ότι είναι κομμάτι της ιστορίας της γειτονιάς (πχ. παλιά καφενεία, παραδοσιακές πόρτες κτλ). Συγκεντρώστε τις φωτογραφίες, αποφασίστε ποιες θα μπουν στην «έκθεση» και με ποιο κριτήριο θα οργανωθούν πχ. « Τα μνημεία της γειτονιάς μας», « Παλιά και νέα γειτονιά» κλπ. Κολλήστε τις φωτογραφίες στους τοίχους της τάξης ή σε χαρτόνια, γράψτε λεζάντες και ό,τι άλλα κείμενα επιθυμείτε και δώστε έναν τίτλο για την έκθεσή σας.

Εναλλακτικά μπορείτε να δημιουργήσετε μια ψηφιακή έκθεση. Χρήσιμες εφαρμογές θα βρείτε και στις εξής ιστοσελίδες: <https://www.artsteps.com/>, <https://exhibbit.com/>, <https://www.shapespark.com/>. Μόλις ολοκληρώσετε την έκθεση σας, προσκαλέστε τους μαθητές άλλων τάξεων ή τους γονείς των μαθητών για να την παρουσιάσετε.

Σημείωση: Επιθυμώντας η μουσειακή εμπειρία των σχολικών ομάδων και η επικοινωνία Μουσείου - Σχολείου να μην περιορίζεται στη μεμονωμένη «επίσκεψη», θα ήταν χαρά μας εάν μοιραζόσασταν μαζί μας τις όποιες δραστηριότητες πραγματοποιήσατε με αφορμή το πρόγραμμα και μετά από αυτό αλλά και τυχόν προβληματισμούς σας σχετικά με το παρόν υλικό στην ηλεκτρονική διεύθυνση learning@theacropolismuseum.gr.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Για την Ακρόπολη

Βαλαβάνης Π. (2013) Η Ακρόπολη μέσα από το Μουσείο της. Αθήνα: Καπόν

Βλασσοπούλου Χ. (2008) Η Ακρόπολη των Αθηνών τα Μνημεία και το Μουσείο. Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού.

Μπρούσκαρη Μ. (2000) Τα μνημεία της Ακρόπολης. Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού. Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων και Απαλλοτριώσεων.

Χωρέμη – Σπετσιέρη Α. (2010) Ακρόπολη. Αθήνα: Μίλητος.

Για το Μουσείο Ακρόπολης

Ελευθεράτου Σ. (2020) *Μουσείο Ακρόπολης, Η ανασκαφή*. Αθήνα εκδ. Μουσείου Ακρόπολης.

Παντερμαλής Δ., Ελευθεράτου Σ., Βλασσοπούλου Χ. (2013) *Μουσείο Ακρόπολης, Οδηγός*. Εκδ. Μουσείου Ακρόπολης.

Παντερμαλής Δ., Μάντης, Α. Χωρέμη Α. (2009) *Μουσείο Ακρόπολης, Σύντομος Οδηγός*. Εκδ. Μουσείου Ακρόπολης.

Tschumi B. (Ed.) (2009) Το νέο Μουσείο της Ακρόπολης. Αθήνα: ΟΑΝΜΑ, ΑΚΤΩΡ Α.Τ.Ε.

Για τη μάθηση στο Μουσείο

Βέμη, Μπ. & Νάκου, Ει. (Επιμ.) (2010) *Μουσεία και Εκπαίδευση*. Αθήνα: Νήσος.

Καλεσοπούλου Δ. (Επιμ.) (2011) *Παιδί και εκπαίδευση στο μουσείο: Θεωρητικές αφετηρίες, παιδαγωγικές πρακτικές*. Αθήνα: Πατάκης.

Κόκκινος Γ. & Νάκου Ει. (Επιμ.) (2006) *Προσεγγίζοντας την ιστορική εκπαίδευση στις αρχές του 21ου αιώνα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Νάκου, Ει. (2001) *Μουσεία: εμείς, τα πράγματα και ο πολιτισμός. Από τη σκοπιά της θεωρίας του υλικού πολιτισμού, της μουσειολογίας και της μουσειοπαιδαγωγικής*. Αθήνα: Νήσος.

Νάκου, Ει. (2009) *Μουσεία, ιστορίες και Ιστορία*. Αθήνα: Νήσος.

Νικονάνου Ν. & Κασβίκης Κ. (Επιμ.) (2008) *Εκπαιδευτικά ταξίδια στο χρόνο*. Αθήνα: Πατάκης

Νικονάνου Ν. (2010) *Μουσειοπαιδαγωγική: Από τη θεωρία στην πράξη*. Αθήνα: Πατάκης.

Νικονάνου Ν. (Επιμ.) (2015) *Μουσεία και μαθησιακή εμπειρία στον 21ο αιώνα*. Ηλεκτρονική δημοσίευση. Ανάκτηση 14.03.2024 από: <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/712>

Χρήσιμοι σύνδεσμοι

Μουσείο Ακρόπολης:

<https://www.theacropolismuseum.gr/apothetirio-ekpaideytikoy-periehomenoy>

<https://www.theacropolismuseum.gr/polymesikes-efarmoges>

Αρχαιολογία της πόλης των Αθηνών:

<https://archaeologia.eie.gr/archaeologia/gr/index.aspx>

